

Su Kaynakları — Deneme

Akıllı Soru · 24.10.2026 · 10 soru

1. I. Yeryüzünün yaklaşık %71'i karalardan oluşur. II. Yeryüzünün yaklaşık %71'i sulardan oluşur. III. Yeryüzünün yüz ölçümü 510 milyar km²'dir. Yukarıdakilerden hangileri yeryüzündeki su ve kara dağılımı ile yüz ölçümüne ilişkin doğru bilgilerdir?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız III
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) I, II ve III

2. I. Su döngüsü yoluyla dünyanın mevcut su potansiyeli sürekli yenilenmektedir. II. Dünya üzerinde beş okyanus vardır. III. Okyanus sularının ortalama tuzluluk oranı ‰35'tir. Yukarıdakilerden hangileri su kaynaklarının genel özellikleri arasında gösterilebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

3. Akarsu yatağının herhangi bir noktasından birim zamanda geçen su miktarını ifade eden ve Kızılırmak'ın 1.355 km uzunluğuyla ilgili verilerden ayrılan kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tuzluluk
- B) Akım (debi)
- C) Okyanus
- D) Su döngüsü
- E) Akarsu rejimi

Dünya üzerindeki beş okyanus ile yeryüzünün yaklaşık %71'ini oluşturan su alanları birlikte ele alınmaktadır.

4. Bu bilgilere göre okyanus sularının tuzluluk özelliğiyle ilgili aşağıdakilerden hangisi doğru değildir?

- A) Okyanus sularının ortalama tuzluluk oranı ‰34'tür.
- B) Okyanus sularının ortalama tuzluluk oranı ‰35'tir.
- C) Okyanuslarda ortalama tuzluluk değeri ‰35 olarak kabul edilir.
- D) Okyanus sularının ortalama tuzluluk düzeyi binde 35'tir.
- E) Okyanusların ortalama tuzluluk değeri binde 35 olarak verilir.

Türkiye'nin jeotermal ısı ve kaplıca uygulamalarında dünya çapında ilk 5 ülke içinde yer aldığı, ülke sınırları içindeki akarsuların uzunluklarıyla birlikte değerlendirilmektedir.

5. Buna göre Türkiye'nin ülke sınırları içindeki akarsularından biriyle ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Kızılırmak, ülke sınırları içindeki en uzun akarsu olup 1.354 km uzunluğundadır.
- B) Kızılırmak, ülke sınırları içindeki en uzun akarsu olup 1.355 km uzunluğundadır.
- C) Kızılırmak, ülke sınırları dışındaki en uzun akarsu olarak 1.355 km uzunluğundadır.
- D) Kızılırmak, ülke sınırları içindeki en uzun akarsu olup 1.356 km uzunluğundadır.
- E) Kızılırmak, Türkiye'nin jeotermal uygulamalarda ilk 5 ülkesini belirleyen akarsudur.

6. Kızılırmak Nehri'nin 1.355 km uzunluğuyla anılması ve debinin yıl içinde gösterdiği değişimin ayrı bir kavramla ifade edilmesi birlikte düşünüldüğünde, bu kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Jeotermal ısı
- B) Akım (debi)
- C) Okyanus suyu
- D) Akarsu rejimi (akım düzeni)
- E) Su döngüsü

7. Su kaynaklarına ilişkin aşağıdaki yargılardan hangileri doğrudur? I. Yeryüzünün yüz ölçümü 510 milyon km² değildir. II. Yeryüzünün yaklaşık %29'u sulardan oluşur. III. Türkiye, jeotermal ısı ve kaplıca uygulamalarında dünya çapında ilk 5 ülke içindedir.

- A) Yalnız III
- B) I ve II
- C) I ve III
- D) II ve III
- E) I, II ve III

8. Kızılırmak Nehri'nin belirli bir kesitinden birim zamanda geçen su miktarını ifade eden kavram aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akarsu havzası
- B) Akım (debi)
- C) Akarsu yatağı
- D) Akarsu rejimi
- E) Su bölümü çizgisi

9. Kızılırmak Nehri'nin yıl içindeki su miktarı değişimleri incelenirken aşağıdaki yargılardan hangisi doğru değildir?

- A)** Akarsu rejimi, akarsu debisinin yıl içinde gösterdiği değişimdir.
- B)** Akarsu rejimi, akım düzeni adıyla da ifade edilir.
- C)** Akarsu rejimi, akarsuyun birim zamanda taşıdığı su miktarıdır.
- D)** Akım düzeni, akarsu debisinin yıl içindeki değişimini ifade eder.
- E)** Akarsu debisindeki yıllık değişim, akarsu rejimi olarak adlandırılır.

“Akarsu yatağı” ifadesiyle tanımlanan bir ortamda su miktarının yıl boyunca farklılaştığı gözlenmektedir.

10. Buna göre bu değişimi adlandıran kavram aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A)** Akarsu debisinin yıl içinde gösterdiği değişim akarsu yatağıdır.
- B)** Akarsu debisinin yıl içinde gösterdiği değişim akarsu miktarıdır.
- C)** Akarsu debisinin yıl içinde gösterdiği değişim akarsu rejimidir.
- D)** Akarsu debisinin yıl içinde gösterdiği değişim debi düzenidir.
- E)** Akarsu debisinin yıl içinde gösterdiği değişim akış hızıdır.

Cevap Anahtarı

1. A

2. E

3. B

4. A

5. B

6. D

7. A

8. B

9. C

10. C

Çözümler

1. Yeryüzünün yaklaşık %71'i sulardan oluşur; yüz ölçümü ise 510 milyon km²'dir. Bu nedenle kara oranını %71 veren ve yüz ölçümünü milyar km² olarak gösteren yargılar doğru değildir.
2. Su potansiyelinin su döngüsüyle yenilenmesi, dünya üzerindeki okyanus sayısının beş olması ve okyanusların ortalama tuzluluğunun ‰35 olması verilen üç yargıyı da doğrular.
3. Birim zamanda akarsu yatağından geçen su miktarı akım veya debi olarak adlandırılır. E yıl içindeki değişimi, D suyun dolaşımını, A çözünmüş tuz oranını, C ise büyük deniz alanını ifade eder.
4. Okyanus sularının ortalama tuzluluk oranı ‰35'tir. A, değeri bir birim azaltarak verilen bilgiden ayrılır; B, C, D ve E aynı ortalama değeri farklı ifadelerle doğru aktarır.
5. Verilen bilgi, Kızılırmak'ı ülke sınırları içinde bulunan en uzun akarsu olarak tanımlar ve uzunluğunu 1.355 km verir. B hem nitelik hem değeri birlikte korur; A ve D birer kilometrelik sapma içerir, C ise ülke sınırları ölçütünü tersine çevirir.
6. Debinin yıl içinde gösterdiği değişim, akarsuyun zaman içerisindeki akım düzenini anlatır ve akarsu rejimi olarak adlandırılır. B birim zamanda geçen su miktarını, E ise suyun doğal dolaşımını ifade eder; bu nedenle yıllık debi değişiminin karşılığı değildir.
7. I. yargı, yeryüzünün yüz ölçümünü yanlışlamaktadır; oysa değer 510 milyon km²'dir. II. yargı, su ve kara oranlarını ters çevirmektedir. III. yargı ise Türkiye'nin jeotermal ısı ve kaplıca uygulamalarında ilk 5 ülke içinde yer aldığını doğru belirtir.
8. Birim zamanda belirli bir yataktan geçen su miktarı B kavramıyla ifade edilir. Yıl içindeki değişim D terimini, diğerleri ise akarsuyun fiziksel veya çevresel unsurlarını belirtir.
9. Akarsu debisinin yıl içinde gösterdiği değişim, akarsu rejimi olarak adlandırılır; akım düzeni de aynı kavramın karşılığıdır. Bu nedenle C, yıllık değişimi değil, birim zamanda geçen su miktarını tanımladığı için kaynakta belirtilen kavramla uyuşmaz; A, D, E ve B ise aynı tanımı farklı ifadelerle verir.
10. C, debinin yıl içindeki değişiminin adıdır. E anlık akış özelliğini, B ölçülen su miktarını, D kaynakta kullanılmayan bir adlandırmayı, A ise akarsuyun yatağını ifade eder.